

Samfundet og Psyken

Nadja U. Prætorius

Gå hjem-møde KU

24. Februar 2020

Gennemgribende forandringer

Prætorius, N.U. (2002): Mennesket i produktudviklingens tidsalder, *Psyke & Logos*, 23. årg. Nr. 1.

Prætorius, N.U. (2004) Livet som undtagelsestilstand. Overlevelsesstrategier, fremmedgørelse og stress set i lyset af styringsstrategier i interpersonelle og samfundsmæssige relationer. *Psyke & Logos*. 25 årg. Nr. 1, 728-761

Prætorius, N.U.(2007): *Stress – det moderne traume*. København: Dansk Psykologisk Forlag

ARBEJDSLIVETS TRAUMATISERING

Arbejdsrelateret Belastningsreaktion

Belastningsfaktorer

- Grundlæggende belastningsfaktorer: effektivitetsjagt, rationaliseringer og urimelige arbejdsbyrder. De hyppigst nævnte årsager til stress, angst og depression, og de enkleste at gøre noget ved i stress forebyggelses- og behandlings arbejdet.
- Alvorlige belastningsfaktorer: umulige krav, manglende kvalitet, manglende mening, underfinansieret kontraktstyring, standardisering og kontrol, manipulation, lovbrud og tvunget usandfærdighed

Mine teoridannelser er opstået i samspillet mellem følgende 3 faktorer

- Anamnese, Årsagsforhold
- Symptombillede
- Behandling
- Behandlingstiltagene har bekræftet teoridannelserne

Relationen mellem dehumanisering, fremmedgørelse og stress:

- Hvis vi forceres til at identificere os med normer, holdninger, værdier og adfærd, der er uforenelige med grundlæggende aspekter ved at være menneske.
- Hvis væsentlige aspekter af vores personlige menneske- og livssyn, virkelighedsoplevelse og selvopfattelse devalueres eller gøres illegitime i forbindelse med udførelsen af vores arbejde.

Menneskets grundforudsætninger

- Tænkning, abstraktionsevne, refleksion og selvrefleksion, empati, medfølelse, kreativitet, glæde, vilje og kærlighed.
- Fleksibel tilpasning sikrer biologiske overlevelse
- Indsigtsgivende udforskning og nytænkning former og udvikler menneskelige fællesskaber, livsformer og kulturer

Værdi og mening

- Værdi og mening er forbundet med oplevelsen af at føle værdifuldhed som menneske, i de sociale fællesskaber og i tilværelsen generelt.
- Kontakten med og udfoldelsen af vore grundforudsætninger er helt afgørende for vores fysiske, mentale og følelsesmæssige sundhed
- Tab af værdi og mening er tilintetgørende og dybt angstfuldt, og kan føre til psykisk sammenbrud.

Afmagtens overlevelsesstrategier

- Overlevelsesstrategierne gør os fremmede for os selv
- Overlevelsesstrategierne fastlåser os i en ufleksibel overvågning og adfærdsregulering af os selv.
- Vi mister friheden til at vælge at tænke og handle, så vi oplever, at vi står inde for os selv og det, der giver mening for os
- Udviklingen af Konform individualisme

Ledelsesstrategierne primitive menneskesyn

- New Public Management tilsidesætter menneskers funktionsevne og kapacitet.
- Skaber neurobiologisk højstress
- Undertrykker de højere mentale og følelsesmæssige funktioner
- At blive fremmedgjort er at blive reduceret som menneske. Det er et regulært overgreb, og vi udvikler en traumereaktion.

Troen på forandring

Prætorius, N.U.: *EN VERDEN TIL FORSKEL. Omstillingens nødvendige frisættelse af det markedsgjorte menneske*, Klim 2017